Ч. 135 Неділя 16 (28) червня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старороствах на провинциї:

на цілий рік зр 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Гостина князя Чорногори в Білграді.

Як вже було заповіджено, вибрав ся вчера чорногорский князь, Николай, до Білграду, в гостину до сербского короля Александра і має там перебути через чотири дні. З князем поїхав також і сербский посол Симич, як кажуть, права рука короля, в справах заграничних і вірник королевої-матери Наталиї в справах особистих і родинних. Перед виїздом ще принимав князь на авдиенциї болгарского аґента дипльоматичного Станцьова, котрий опісля при від'їзді пращав короля на дворци.

Все то, здаєсь, річи малого значіня, а однакож приписують їм у Відни і де инде немалу вагу. Як звістно межи Сербією а Чорногорою за короля Милана не було згоди. Раз лиш і то більше з конечности підчас сербско-турецкої війни обі сї держави виступили згідно в обороні спільних сербских інтересів, але і тогди окремо. По війні настало знов напружене межи обома державами, а радше межи єї династиями. Як звістно, претендент до сербскої корони кн. Караджорджевич єсть зятем чорногорского короля. Отже доки на сербскім престолі засїдав кор. Милан, доти підозрівав він все Чорногору і єї князя, що они хотять скинути єго з престола і осадити на нїм Караджорджавича. Се переконане подїляв навіть і сербский нарід, котрий не любить Караджорджевичів. Тепер відносини змінили ся; і Милан і Караджерджевич перебувають за границею. Перший з них зрік ся добровільно сербского престола, а другий надії засїсти на нїм. Головні причини незгоди межи обома державами усунені; однакож спільний інтерес остав ся той сам. В обох краях жиє прецї один і той сам нарід і гадка, щоби обі части сполучили ся колись разом і утворили одну велику, сербску державу, єсть близька і не конче неможлива до переведеня. Треба лиш того, щоби обі династиї порозуміли ся і сполучили ся з собою. Нагода до того може не була і не буде лїпша як тепер. На сербскім престолї засїдає молодий король, котрому пора би вже женити ся. Здаєсь, що і сам король і міродайні круги вже о тім думали; бодай можна було догадувати ся того з подорожи короля Александра до Грециї, коли то голосно говорено, що подорож ся стоїть в звязи з наміром короля женити ся. Королеви, як звістно, якось не удало ся доси знайти собі подруги, але у князя чорногорского єсть донька і не було би нїчого природнїйшого, як коли-б король оженив ся в Чорногорі; зискав би тим подвійно, бо дістав би і права до чорногорскої княжої корони а з часом і цїлий нарід сербский в обох сих краях міг би сполучити ся разом. Зискала би на тім і Чорногора, бо в случаю потреби мала би права до Сербії.

Чи з такими плянами вибрав ся князь горногорский до Сербії, не знати, але суть такі здогади. В них укріпляє ще більше та обставина, що з князем їде сербский посол Симич, поза котрим, як кажуть, стоїть королева Наталия. Иншої причини гостини чорногорского князя в Білграді навіть трудно добачити в теперішну пору. В якихсь политичних справах чей би князь не їхав. Здаєсь навіть, що він умисно поступив до Відня, щоби тій своїй подорожи відобрати вже з гори всяке значінє політичне, тим більше, що тепер досить голосно говорять о балканьскім союзї. Князь чорногорский був в певним взгляді змушений зробити перший крок, позаяк сербска держава єсть тою, котра доси мала першеньство в загальних справах цїлого сербского народу і до нинї уважає ся ще за сербский Піємонт. Чемність буде вимагати того, щоби по сїй гостинї король Александер зробив візиту в Цетинї, а тогди вже зможе дїло піти зовсїм гладко.

Авдиенция болгарского аґента дипльоматичного у князя, може бути стояла також в якійсь звязи з подорожию князя до Білграду. Звістно, що відносини межи Сербією а Болгарией мимо гостини кн. Фердинанда в Білградї не суть найлїпші. Слова сербского мінїстра Франасовича, що межи Болгарией а Сербією не буде доти згоди, доки не буде розділений круг вплину болгарского і сербского в Македонії, суть аж надто вірні. Але бо ще й Чорногора має претенсиї до Старої Сербії, провинциї, обнятої нинї спільною назвою „Македонія“. Подорож князя могла би отже дуже легко викликати в Болгариї підозрінє, що розходить ся о якесь порозуминє в справі македоньскій, котра так само і для Болгариї єсть великої ваги. Остаточно могло би й то бути, що подорож князя чорногорского має якесь значінє політичне, що розходить ся може дїйстно о якийсь розділ вплину сербского і болгарского в Македонії, в чім і Чорногора може мати інтерес. Однакож за мало єсть даних, котрі би за тим промавляли; передовсїм мусїло би впасти в очи, длячого би аж князь чорногорский приняв не суть за таку місию?

---

29)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

— Я гадав — говорив Паґанель — що ми з Робертом на ловах в якімсь густім лїсї і вже раз побоював ся, що заблудимо. Ми нїяк не могли найти дороги назад, а тут сонце вже заходило. Я дармо глядав слїдів моїх власних кроків; голод страшно менї докучав! Вже в темній гущавинї відзивав ся рик диких зьвірів.... Перепрашаю, нї! Тут як раз нема диких зьвірят і я сильно того жалую.

— Що? — відізвав ся Ґленарван. — Жалуєте що нема диких зьвірять!

— А жалую.

— Я гадаю, що противно, треба би їх боятиси ся....

— Коли возьмемо річ науково то нема чого боятиси ся — відповів ґеоґраф — бо дикости на сьвітї властиво нема.

— О, того менї вже не докажете — сказав майор — щоби дикі зьвірята були до чогось ужиточні, бо й на що они здали ся?

— Але-ж майоре — крикнув Паґанель — они насамперед потрібні природознавцям; в них творять ся громади, кодла, роди....

— Великий з того пожиток — перебив Мек-Небс — я міг би без того безпечно обійти ся. Коли-б я був належав до родини Ноя в часї потопи, то певно був би не допустив до того, щоби той патриярх забирав до свого ковчега по парі львів, тигрів, леопардів, медведів і таких инших зьвірів і непотрібних і злосливих.

— І ви були би то зробили? — спитав Паґанель.

— Я був би то певно зробив.

— То ви були би зробили дуже злу прислугу науцї.

— Але не людскости.

— А я, противно — говорив Паґанель — коли би був в тім положеню, то був би забрав всї допотопні зьвірята, о котрих тепер не можемо навіть мати ясного понятя.

— А я кажу вам ще раз — відповів Мек-Небс — що Ной добре зробив, коли не журив ся тими страшними потворами.

— Я стою при своїм, що Ной зробив зле і то дуже зле, та заслужив на вічні часи на докори всїх людий, що люблять науку.

Товариші майора і Паґанель не могли здержати ся від сьміху, коли чули як два приятелї так завзято перечать ся о заслуги Ноя а найбільше всїх чудувало то, що майор, котрий нїколи не перечив ся з нїким, против своєї навички заводив майже що день спори з ученим Паґанелем.

Ґленарван як звичайно вмішав ся в суперечку.

— Менше о те — сказав — з якого становища будемо глядїти на порушену вами справу, дорогі приятелї, однако на кождий спосіб хоч би ми й не хотїли, то мусимо в тій хвили обійти ся без хижих зьвірят. Паґанель не міг навіть надїяти ся, аби їх найти в тім навоздушнім лїсї.

— А то чому? — спитав ґеоґраф.

— Дикі зьвірята на деревї? — сказав Тома Остен.

— А на деревї! Тигр американьский і яґуар хоронять ся на дерева, коли на них мисливцї сильно напирають, отже чому-ж би котрий з них не мав утечи перед повенею і скрити ся тут серед галузя?

— На всякий спосіб гадаю, що ви не стрітили нї одного — відозвав ся знов майор.

— Правда, що не стрітив, хоч переглянув всї закутки нашого лїса; а шкода, справдї то були би славні лови. На примір стрітити такого обжору як яґуар, що одною лапою убиває коня і пожирає єго за одним разом, а як закоштує людского мяса, то й тяжко єго здержати. Як звістно найлїпше смакує єму мясо Індиянина, відтак мурина, дальше мулята, а найменше радо їсть тїла білого Европейця.

— Я одушевлений тим підрядним, а радше четверторядним становищем, яке на мене припадає в тім бенкетї — сказав поважно майор.

— А рівночасно єсть то також доказом, що ви не дуже смачні, майоре — відповів Паґанель.

— І то також тїшить мене, що я не смачний.

— На кождий спосіб повинно то трохи вас встидати — відповів упертий ґеоґраф. — Білі мають себе все за найпершу породу людий, а тут як видко навіть яґуари не годять ся з тим.

Як би впрочім і не було, гостина князя чорногорского в Білградї в нинїшну пору, хоч би навіть була чисто куртуазийна, не есть без значіня, бо бодай для відносин між Сербією а Чорногорою зазначує важну зміну і мабуть не позістане без наслїдків. А що-ж на то все король Милан? Здаєсь як той козак в нашій пісни: мовчить а все знає.

Перегляд полїтичний.

Палата панів залагодила вчера всї справи порядку дневного, а президент мінїстрів ґр. Баденї в імени Є. В. Цїсаря відрочив Раду державну.

О приїздї Царя до Відня єсть доси лиш довірочне повідомленє австро-угорского посла з Петербурга, надіслане до уряду заграничного, що приїзд наступить під конець серпня. Аж по урядовім повідомленю може бути означений день приїзду і уложена проґрама торжеств.

З Софії доносять, що правительство росийске єсть дуже невдоволене з руху македоньского в Болгариї а президент росийский Чариков зажадав від Стоілова, щоби він заказав віча македоньскі. Правительство видало заказ, але комітети македоньскі на то не зважають. — Болгарский мінїстер торговлї Начович постановив подати ся до димисиї з причини слабого здоровля.

Війнї на Кубі нема кінця. Кілька днїв тому назад прибуло на Кубу 200 узброєних мешканцїв. Відділ іспаньского войска в силї 200 людий виступив против них і убив з них 20 людий.

Новинки.

Львів дня 27 червня 1896.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменував директора ц. к. ґімназиї в Самборі дра Ігн. Петеленца, директором реальної школи в Кракові.

— **Підмоги на католицкі місиї.** З ухвалених Соймом 3.000 зр. на католицкі місиї призначив Видїл краєвий для греко-катол. архіепархії львівскої 1.000 зр., для епархії перемискої 200 зр., а для станиславівскої 100 зр. Римо-кат. диецезиї одержали: Львівска і перемиска по 300 зр., краківска 500 зр. а тарнівска 600 зр.

— **Іспит зрілости** в ц. к. академічній (рускій) ґімназиї у Львові відбував ся в днях від 18 до 25 червня під проводом інспектора краєвого п. Левицкого. До устного іспиту приступило 37 абітуриєнтів а між ними один екстерніст. За зрілих узнані: Будзиновский Теодозий, Булик Омелян, Гайсїґ Людвик, Гвоздецкий Олександер, Гриневецкий Олександер, Дідицкий Богдан (з відзначенем), Дяків Василь, Івасик Стефан, Івасюк Николай, Йойко Корнило, Казновский Антін, Кисїль Гнат, Кишакевич Якинт, Козоровский Діомед (з відзначенем), Левицкий Дмитро, Лозиньский Кость, Лучаковский Іван, Маркевич Зиновій, Саноцкий Іван (з відзначенем), Сїминович Ярослав, Скобельский Теофіль, Таєрле Казимир, Татух Михайло, Тисовский Стефан, Туркалевич Михайло, Туркевич Михайло, Чайковский Кароль, Юркевич Іван, Янкевич Мирослав і Яримович Олександер. Шістьом позволено поправити з одного предмету по феріях, а одного репробовано на рік.

— **Огнї.** Дня 10-го червня вибух в Медицї коло Перемишля огонь около 11-тої год. в ночи в стодолї Василя Бурдза. А що будинки стояли густо, то в одній хвили 12 господарів і їх 60 будинків стануло в огни. Огонь грозив цїлому селу. При помочи постерунку жандармериї і війска, що прийшло з Гірка, та сикавок з двора і стациї зелїзничої огонь зльокалїзовано. В часї пожару був би згорів 8-лїтний хлопчина, як би не притомність і відвага жандарма Ст. Павелка, котрий з нараженем свого житя виніс его з горіючої хати. — Дня 20 с. м. в селї Погрибцї коло Зборова згоріла одна загорода; огонь був грізний, але на щастє не було вітру.

— **Грім** ударив дня 23 с. м. о $8^1/_2$ годинї вечером в стодолу на обшарі дворскім в Шельпаках, власности п. Станислава Зелиньского. Стодола цїла з дерева згоріла цїлковито, також керат, молотільня кінна і много знарядів господарских, котрі коло стодоли були поскладані. Шкода обсзпечена виносить понад 7.000 зр. Що і другі будинки економічні не погоріли, завдячити треба ревній помочи селян, котрі обсїли дахи великаньских стаєн по яких 40—50 люда, і руками душили горіюче угля, що сипало ся мов з кратера. Дуже добрий помисл був прикрити дахи зеленою конюшиною, котрої кілька фір для інвентаря привезено. Самої стодоли уратувати не можна було мимо енергічних заходів вісьмох жандармів, що прибули з Лисичинець і Нового села, бо в кількох мінутах цїлий будинок стояв в огни. Обмежено ся лиш на ратунок сусїдних будинків і се удало ся.

— **Про урожаї** пишуть з Нового села в Збаражчинї: В Новоселеччинї вже від кількох лїт не було урожаїв. Сего року озимина представляє ся хорошо, ярина при дощах поправила ся, і єсть надія, що коли би Господь щасливо до рук всьо вніс, людям трошки лекше стало би. Щоденні дощі перепиняють при зборах конюшини і сїна

— **Самоубийство.** В лїсї на Погуляпцї у Львові найдено передвчера пополудни трупа самоубийника, що повісив ся на дереві. Доси не справджено назвища самоубийника; здаєть ся, що мусїв бути послугачем при зелїзници бо був одїтий як зелїзнича служба. О яких 50 кроків від самоубийника лежали в корчах дві спіднації, три кафтаники і закровавлена жіноча хустка. Поліция слїдить, яка звязь може бути між самоубийством а тими річами.

— **Замордованє архимандрита.** З Тифлїсу доносять, що недавно о 2-ій годинї по полудни в будинку ексархату в страшний спосіб замордовано архимандрита Николая. Убийником був суспендований сьвященик Колмахелїдзі, котрий ждав на архимандрита в коритари і на сходах пхнув его два рази ножем. По десяти мінутах архимандрит умер. Увязнений Колмахелїдзі оправдує убийство тим, що архимандрит відмовив ему запомоги грошевої. Убитий архимандрит ще в 1885 роцї, будучи деканом, провадив слїдство против Колмахелїдзого за лихе трактованє парохіян, незаконні вінчаня і т. д.

— **Помер** Євгенїй Ганкевич, субститут нотаря в Кіцмани на Буковинї, в 35-тім роцї житя.

— От, що то значить, любий Паґанелю — сказав Ґленарван. — Хоч нема між нами нї Індиян, нї мулятів, нї чорних, то помимо того тїшу ся, що нема тут і ваших улюблених яґуарів, бо й так наше положенє не конче приємне....

— Як то не конче приємне? — спитав Паґанель. — І ви льорде ще нарікаєте на своє положенє?

— Або не маю чого? — відповів Ґленарван. — Признайте самі, що вам не дуже приємно мешкати тут серед галузя, без нїякої вигоди, а навіть без прикриви.

— Нїгде і нїколи не було менї лїпше, навіть в моїм мешканю. Ми тут жиємо як птахи! Сьпіваємо, скачемо з галузки на галузку. Я зачинаю приходити до пересьвідченя, що люди сотворені до того, аби мешкати на деревах.

— І лише не дістає їм крил — докинув майор.

— Прийде до того, що їх собі зроблять.

— Однако заки то буде — сказав Ґленарван — то позволите любий друже, що я волію пісок на стежцї огорода, або поміст моєї комнати, або вкпнци і корабельний поклад, як то наше навоздушне мешканє.

— Льорде — відповів Паґанель — треба годити ся з своєю долею і приймати то, що єсть; як она добра, то тим лїпше, як зла, то не уважати на то. Бачу, що ви зачинаєте тужити за вигодами вашого замку.

— Нї, але....

— Ручу вам, що Роберт цїлком щасливий — сказав живо Паґанель, щоби мати хоч одного сторонника.

— То правда, пане Паґанель — крикнув Роберт радісно.

— В его вінї кождий щасливий — сказав Ґленарван.

— І моїм також — відповів Паґанель. — Чим менше вигоди чоловік має, тим менше єї потребує; а чим менше хто потребує, тим щасливійший.

— Отже — відозвав ся майор — наш Паґанель виповідає війну достаткам і вигідному житю.

— Нї, майоре — відповів учений — але як хочете послухати, то я відповім вам на то арабскою казкою, яка менї як раз тепер пригадала ся.

— Всї казки не богато варті — сказав майор — а тим менше арабскі, але на кождий спосіб послухаємо вас радо, говоріть.

— Один з синів великого Гаруп-аль-Рашіда — став оповідати Паґанель — не був щасливий. Отже пішов шукати поради у одного старого дервіша. Дервіш відповів ему, що на сьвітї не легко найти щастя, однако він знає спосіб, як можна би собі на певно его забезпечити. — Який то спосіб? — спитав молодий князь. — Вложи на себе — відповів дервіш — сорочку щасливого чоловіка! — Молодець подякував дервішови за раду і побіг глядати такої сорочки. Перейшов всї столицї цїлого сьвіта, убирав ся в сорочки королів, князїв, панів і всїляких достойників — але дармо! Щастє не приходило. Попробовав дальше сорочок артистів, вояків, купцїв — а щастя як не було, так не було. Вкінци обмерзло ему то безнастанне одїванє ріжних сорочок і він повертав вже сумний і розгніваний до палати свого вітця, коли стрітив на поли селянина, що орав свою рілю і весело собі при тім присьпівував. — Як бачу то се щасливий чоловік — сказав сам до себе — а як помилю ся, то хиба вже на сьвітї нема щастя. — Отже наблизив ся до селянина і спитав: — Добрий чоловіче, скажи менї щиро, чи ти щасливий? — О, дуже! — відповів селянин. — І ти не хочеш нїчого? — Нї. — Чи не проміняв би ти свою долю з царем? — Нїколи! — То прошу тебе, продай менї свою сорочку, я тобі добре заплачу! — Пане, я продав би дуже радо, але не маю нїякої сорочки.

XXV.

Між огнем і водою.

Казку Паґанеля кождий хвалив, але кождий держав ся своєї гадки, або що на одно виходить, учений не переконав нїкого. Однако всї згодили ся на то, що треба відважно бороти ся з лихою долею і вдоволити ся деревом коли нема палати а навіть хатчини.

На таких розмовах зійшло до вечера, лише покріпляючий, здоровий сон міг закінчити той день, в котрім подорожні тілько перебули Мешканцї дерева були утомлені не лише борбою з повенію, але ще й страшною спекою. Вже їх крилаті товариші забирали ся до спочинку; гільґероси і пампасові солові перестали виспівувати і всї птахи зникли в густім листю. Отже найлїпше було піти за їх прикладом.

Заки пішли спати, виліз Паґанель, Ґленарван і Роберт на найвисші галузи, щоби ще раз розглянути ся по залитій рівнинї. Була девята година вечер; сонце зайшло. Звізди на небі прислонені були мракою немов легким серпанком, зпоза котрого невиразно миготїли; однако не були так замрачені, щоби їх не можна було розпізнати і Паґанель звернув увагу Роберта на то полудневе небо, де звізди більше ясні як у нас. Між иншими показав ему „Полудневий хрест“, громаду чотирох звізд першої і другої величини, що були розложені майже на висотї бігуна; „центавра“, в котрім сьвітить звізда найблизша землї, бо лише вісїм тисячів мілїярдів миль віддалена; „облаки Маґеляна“, в котрих більший займає простір два рази так великий як поверхня місяця, вкінци ту „чорну діру“, в котрій як здає ся, нема цїлком звізд.

Дуже жалував, що Оріон, котрого можна бачити з обох півкуль, ще не показував ся, але пояснив своїм слухателям одно цїкаве віровань Патаґонцїв. В очах тих поетичних Індиян представляє Оріон величезне лясо і три

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Полене і сапане. Кажуть, що по милї найлїпше пізнати, котрий нарід найільше просьвічений, найбільше культурний, бо в такім народї минає ся найбільше мила, у него найбільша чистота. Отже подібно має ся річ з городом і полем. Той город і то поле найблїпше оброблене, котре найчистїйше, на котрім нема або бодай як найменше бурянів. Город і поле без бурянів і хопти показують, що мають доброго і дбалого господаря. Город повен хопти і буряну виглядає як невмитий і незачесаний чоловік. Як для чоловіка так і для огорода або поля не значить нїчого вимівка: „Не було часу“. Час мусить знайти ся, і звичайно знаходить ся. Але як бувають люди, що так лиш миють ся, що ледви собі лице замачають водою та протруть очи, а лиш ще лїпше бруд розмажуть на собі, так бувають і такі господарі, що лиш трохи, зверха обчищують з хопти і буряну свої городи і поля. А то прецї так важна річ очищувати поля і огороди з бурянів! Можна то зробити найбільше поленем і сапанем. Поле ся на то, щоби хопту вирвати з корінем. Длятого треба полоти як найраньше, коли ще хопта молоденька і легко єї вирвати з корінем і длятого не треба єї зривати лиш з верха, а корінь лишати; з кореня она готова знов розрости ся. Сапане єсть то само, що й полене, лиш при сапаню витинає ся хопту далеко скорше, а при тім ще й зрушує ся землю та підгортає ся єї при засадженю. При сапаню годї вже виривати хопту з корінем; за то треба єї витинати як найглубше і не пропустити анї одної, всю витинати. І сапати так, як полоти, найлїпше тогди, коли хопта ще молода. Коли-ж хопта підросте і зачинає цвисти тогди послїдна пора до сапаня, бо з цьвіту опісля доспіє овоч і хопта ще густїйше засїє ся.

— Базник, бузина або бзина, хоч коли росте по межах або край городів єсть для господаря дуже докучлива, може нам все-таки на щось придати ся. Цьвіт з базника засушений єсть дуже добрим ліком від перестуди; він гонить поти. З чорних і солодких ягід, коли в осени доспіють, можна робити дуже добрі повила; їх заварює ся, перепускає ся через сито а відтак варить ся доти, доки аж добре не згуснуть. Сирі ягоди дають добре чорнило до чобіт. Жменю ягід завиває ся в платок і мастить ся ними чоботи, а відтак витирає ся на сухо щіткою і шкіра стає тогди синяво-чорна і блищить ся. Кору наскробану з молоденьких галузок прикладають на попарене тїло; розуміє ся, що она лиш холодить, але впрочім не помагає нїчого.

— Піре з дробу не лиш гусячого, але й иншого, має далеко більше значінє, як то звичайно у нас гадають і длятого не треба би єго марнувати, але старати ся відповідно з'ужиткувати. Коротше піре і пух з курий та качок можна уживати до подушок. Инше піре особливо з курий, когутів, індиків, пантарок та голубів перерабляють штучно на окраси до мужеских і жіночих капелюхів. Неодна панї купує перо з африканьского бузька, що має великий воль і зве ся марабу, та платить дорого за него, а не знає, що то перо таки з нашого простого індика, лиш штучно перероблене. Урядники на своїх подовгастих капелюхах, що їх звичайно звуть „пирогами“ мають піре з голубів штучно приладжене; довге біле або чорне піре, а також закрашене на зелено, що украшає войскові капелюхи, походить з наших когутів. Т. зв. „качори“, загнені барвні перця з крил качорів, котрих уживають иноді наші паробки, носять деинде і великі пани на своїх капелюхах. З того видимо, що з піря нашого дробу можна мати не малий хосен, лиш треба єго уміти відповідно приладити і ужити або знати де і як можна єго добре збути.

— Ласка, вдячність і подяка. Чоловік не може обійти ся без помочи другого; але та поміч повинна бути взаїмна: „я тобі, ти менї“. Де-ж поміч мусить бути без взаїмности, значить ся, коли менї хтось поміг, зробив менї щось доброго, зробив ласку, там повинна бути вдячність. Але як з своєю помочею, з своєю ласкою не треба нікому накидати ся, так знов своєю вдячностию не треба себе понижати, упідляти. Всему треба знати міру. Лиш у виїмкових случаях, в наглій потребі, повинно ся комусь без єго прошеня робити ласку, але і тогди без взгляду на то, чи той хтось буде вдячний, чи нї; то вже єго дїло. Однакож без потреби і без прошеня не треба накидатись нікому з ласкою, а вже нїяк жадати ще за то якоїсь вдячности і подяки. Накиданої ласки не треба приймати, але все-таки чемно вимовити ся від неї. Коли же хтось птиймає і таку накинену ласку, то приймає на себе і обовязок вдячности, але лиш вдячности з чемности, значить ся, повинен признати добру волю того, хто єму робить якусь ляску і подякувати за ню, але так, щоби не понизити себе самого і не показати, що ось то лиш чекав єго ласки. За ласку беремо на себе обовязок вдячности. То значить: хтось станув менї в пригодї, зробив щось доброго; я обовязую ся за то станути колись єму так само в пригодї і робити щось доброго, а доки не прийде до того догїдна хвиля, памятати на то. Тимчасом я єму лиш дякую. Подяка длятого повинна бути поважна і без пониженя себе самого, бо межи ласкою а вдячностию єсть остаточно лиш обміна взаїмної помочи. Подяка повинна бути щира і повна признаня, особливо тогди, коли не може бути взаїмної обміни помочи. Коли же хтось накидає свою ласку, хоч би й в найлїпшій воли, то змушує другого до взаїмности, до вдячности, або ставить єго в таке положенє, що він не може за то відплатити ся. Такої ласки не треба приймати і чемно від неї вимовити ся, а коли вже нї, то опісля достойно і з поважанєм себе самого за ню подякувати. Н. пр. таке: Мій подальший сусїд, богач, запрошує до себе мою дитину і хоче їй зробити таку приятність, якої би я їй не зробив. Я стараю ся чемно випросити ся від тої ласки, бо у того сусїда або нема дїтий, або хоч і є, то я би їм може не міг зробити такої самої приятности, або може він би їх таки — а то ще гірше і прикрійше для мене — не пустив до мене. Коли же я пускаю свою дитину до него, то роблю тим приятність мому сусїдови, бо вволяю єго воли, не уважаю того за нїяку ласку, за нїяке добродїйство для себе і своєї дитини, і длятого дякую за угощенє дитини з признанєм, але не понижаю себе і не приймаю ласки, бо анї я анї моя дитина єї не потребували.

— Солодкі горівки з ґоґодзів і волоских оріхів. — 1) Ґоґодзи, ягоди подібні зовсім до яфин або борівок, що ростуть в горах, надають ся задля свого корінного, гіркавого смаку дуже добре до робленя солодкої горівки. Ґоґодзи вибирає ся, сполїкує ся, наливає ся водою і ставить ся на огонь, щоби раз закипіли, а відтак витискає ся з них сок і переціджує ся (фільтрує ся) через білу бібулу, або чистий білий платок. Коли сок вистигне, дає ся на лїтру соку лїтру чистої оковити (житнївки) і 30 до 40 дека цукру. — 2) Взяти 30 волоских оріхів, зірваних при кінци червня або до половини липня, розтерти їх, додати 30 звоздиків (кориня), 2 ґрами цинамону і налити на то міцної житнївки і поставити відтак бутлю на тепле місце на кілька неділь та від часу до часу потрясати нею. Коли вже натягне, фільтрує ся єї і засолоджує сирупом, котрий варить ся з 1 кільо цукру в пів лїтрі води. Оріхова горівка єсть добра на болї жолудка і кишок.

боляс, що їх кинула рука мисливця, котрий перебігає луги на небеснім зводї. Всї ті звізди відбивали ся в зеркалї вод і радували око, що немов бачимо два неба.

Коли так учений Паґанель говорив, збирало ся від всходу на бурю. Широка темна хмара заступила звізди і займила цїлий край неба. Она мусїла посувати ся чим раз дальше своєю силою, бо воздух був цїлком спокійний і навіть найменший вітрець не перерив спокою, який панував в атмосмеричних верствах. Не порушив ся нї один листок на дереві, найменша филя не зморщила гладкої поверхнї води, навіть здавало ся, що не достає воздуха, немов би єго розрідила яка величезна пневматична машина. В атмосфері чути було електричність, що перебігала по нервах всїх живучих еств.

Ті електричні филї дали ся чути особливо Ґленарванови, Робертови і Паґанелеви.

— Будемо мати бурю — сказав Паґанель.

— Не боїш ся громів? — спитав льорд Едвард молодого хлопця.

— Ах, мильорде — відповів Роберт — як можете щось такого подумати.

— То ще лїпше, бо здаєть ся, буря вже недалеко.

— І буде дуже сильна — замітив Паґанель — о скілько по небі видко.

— Мене не буря непокоїть — сказав Ґленарван — але ті струї дощу, які з нею прийдуть. Промокнемо до кости. Кажіть що хочете, пане Паґанель, а я все говорю, що то гнїздо не може вистати для чоловіка. Зараз пересьвідчите ся самі о тім найлїпше на власній вашій шкірі.

— Але-ж трошки розваги мильорде!

— Розвага не заслонить від дощу.

— Але загріває чоловіка.

— Ходїм до наших товаришів і скажім їм, щоби окрили ся розвагою і пончами, а передусім, щоби уоружили ся в терпеливість, котрої нам буде дуже треба.

Ґленарван ще послїдний раз кинув оком на грізне небо, хмари вже цїлком єго закрили. Вода подібна була також до хмари низше положеної і здавало ся, що була готова получити ся з тамтою. Зробила ся страшна пітьма, тишина залягла землю. Нїчого не було видко нї чути.

— Злазїм, — сказав Ґленарван — лише що не видко грому!

Всї три зсунули ся по гладкім галузю дерева і з зачудованєм побачили на долинї якесь півсьвітло. Оно походило від тисячів, тисячів сьвітячих точок, що лїтали бренячи понад водою.

— То фосфорчичні хробачки, живі і недорогі дияманти, якими дами в Буенос Айрес люблять прикрашувати ся.

— То комахи лїтають так немов звізди? — спитав зачудований Роберт.

— Комахи.

Хлопець зловив кілька тих хробачків і показало ся, що Паґанель говорив правду. То був род досить великих мух, довгих на цаль, званих від Індиян „туко-туко“. Ті цїкаві комахи випускали з двох плям на передї шийки таке сильне сьвітло, що при нїм можна було читати в пітьмі. Паґанель зловив одну таку комаху, приложив єї до свого годинника і побачив, що була десята.

Зійшовши на долину, Ґленарван наказував всїм аби мали ся на осторозї і приготовили ся до страшної бурі, бо по перших громах зірве ся певне сильний вітер і буде гонити деревом, отже кождий повинен сильно держати ся галузи. Коли не можна оминути води з неба, то бодай варто було забезпечити ся, аби не впасти в воду, що плила по земли.

Всї сказали собі „добраніч“, але не дуже вірили в то, що їм удасть ся переспати ся, відтак кождий обвинув ся в пончо і ждав на сон.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 27 червня. Єї Велич. Цїсарева виїзджає дня 1 липня на 14- дневний побуть до Бавариї, а звідтам приїде до Ішль. — Є. Вел. Цїсар принимав вчера по полудни на окремій авдиенциї мінїстра Йошіка.

Відень 27 червня. Князь чорногорский поїхав вчера вечером до Білграду в супроводї сербского посла Симича. На двірци явив ся також і болгарский аґент дипльоматичний Станцьов.

Рим 27 червня. Папа принимав вчера руску депутацию, котра приїхала подякувати за іменоване митр. Сембратовича кардиналом. Авдиенция тревала цїлу годину. Папа висказував ся з похвалами о кард. Сембратовичу і з великим заінтересованєм розвідував ся про житє католицке межи Русинами.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.